

Cēsīs atklās Ziemeļu dabas medicīnas muzeju

Sestdien, 18.jūnijā, apmeklētājiem durvis vērs Ziemeļu dabas medicīnas muzejs. Muzejs atradīsies Cēsu pilsmuižas klētī, Pils laukumā 15. Tā ekspozīcijas fokusā būs ziemeļu reģionu ārstniecības augi un to pielietojums veselības aprūpē senatnē, pieprasījums mūsdienās un inovatīvas attīstības iespējas nākotnē.

Ekspozīcijas saturu veidojuši Vides risinājumu institūta pētnieki, kas pārstāv nozares, kā fitoķīmija, bioloģija, botānika un agronomija. Tāpat satura izveidē piedalījies arī Tartu universitātes Farmācijas institūta farmakognozijas profesors Ains Rāls (Ain Raal).

Ziemeļu dabas medicīnas muzejā ārstniecības augu vērtīgās īpašības atklātas caur cilvēka orgānu sistēmu prizmu. Līdztekus pamatinformācijai un aizraujošiem faktiem par katras orgānu sistēmas darbību aprakstīti arī konkrēto organisma funkciju nodrošināšanai noderīgākie augi. Muzejs būs atvērts vasaras sezonā (līdz 30. septembrim) no trešdienas (10-18) līdz svētdienai (10-15).

“Ziemeļu dabas medicīnas muzejs būs izcils galamērķis cilvēkiem ar patiesu interesi par ārstniecības augiem. Muzeja saturs ļaus atsvaidzināt anatomijas zināšanas un izglītots par to, kā dažādu orgānu sistēmu darbu atbalstīt, izmantojot dažādus ārstniecības augu preparātus,” saka Ziemeļu dabas medicīnas muzeja vadītāja, farmaceite Liāna Aldiņa.

Savukārt Vides risinājumu institūta izpilddirektore Inese Suija-Markova atzīst, ka muzejs kalpos kā zināšanu pārneses punkts: "Institūta veiktā aptaujā noskaidrojām, ka ārstniecības augu popularitāte samazinās to iedzīvotāju vidū, kas dzīvi izvēlējušies vadīt pilsētās. Urbanizācijas tempam pieaugot, ir svarīgi apkopot un atraktīvā veidā pasniegt zināšanas par ārstniecības augu daudzveidīgo spēku. Un tautas medicīna ir tikai viena medaļas puse – īpaši nozīmīgas ir mūsdienu zinātnes atziņas par dažādu augu lietošanu inovatīvu ārstniecības preparātu izstrādē!"

Prasme pielietot ārstniecības augus ir bijis ziemeļnieku izdzīvošanas stūrakmens tūkstošiem gadu garumā. Mūsdienās, paplašinoties pieejamo ārstniecības preparātu klāstam, šīs zināšanas izzūd. Lai arī daudzu mūsdienu medicīnisko preparātu efektu nodrošina tieši aktīvās vielas, kas oriģināli izdalītas no augiem, cilvēki par ārstniecības augu fundamentālo nozīmi medicīnas attīstībā aizdomājas reti. Vides risinājumu institūta veikta sabiedriskās domas aptauja liecina, ka ārstniecības augus ikdienā lieto 70% Latvijas iedzīvotāju, un katrs trešais veselībai vērtīgās veltes dabā ievāc pats. Vairāk ārstniecības augu ikdienā lieto tie, kas savu bērnību pavadījuši vai šobrīd dzīvo laukos. Tas, ka arvien vairāk cilvēku savu dzīvi izvēlas vadīt pilsētās, lēnām vājina ārstniecības augu lietošanas tradīcijas.

Ziemeļu dabas medicīnas muzeju radījis Vides risinājumu institūts sadarbībā ar GrassLIFE projektu, kas finansēts no ES LIFE programmas līdzekļiem.

Vides risinājumu institūts ir starptautiska pētniecības un inovāciju organizācija. Tajā apvienojušies dažādu nozaru eksperti un speciālisti, kas, pielietojot jaunākās tehnoloģijas un zināšanas, izstrādā ilgtspējīgus risinājumus dabas resursu apsaimniekošanai. VRI attīstījis pētniecības virzienu, kas saistīts ar ārstniecības un aromatic augu audzēšanas un pārstrādes tehnoloģiju izstrādi augstas pievienotās vērtības un ekonomiskās atdeves radīšanai pārtikas, kosmētikas, farmācijas un zaļās ķīmijas industrijās.

Projekts GrassLIFE apvieno zinātniekus, dabas aizsardzības speciālistus un citus profesionāļus ar mērķi rast ilgtspējīgas apsaimniekošanas risinājumus Latvijas dabiskajiem zālājiem. Šīs vērtīgās dzīvotnes ir apdraudētas un strauji izzūd. GrassLIFE uzdevums ir veicināt sabiedrības izpratni, izmēģināt dabiskajiem zālājiem draudzīgas apsaimniekošanas metodes un popularizēt šo zālāju augstvērtīgos produktus.